

Utdanningsplan for spesialistkandidater (LIS 3) ved enhet for fordøyelsessykdommer, Sykehuset Telemark HF, Medisinsk klinikk, Skien

Målbeskrivelse

Hovedmålet er å gi kandidater hovedutdanning i fordøyelsessykdommer jfr. Forskrift om spesialistutdannelsen og spesialistgodkjenning for leger og tannleger. Læringsinnholdene orienterer seg på til enhver tid gjeldende læringsmål for spesialiteten.

Utdanningsplan

Organisering av utdanningvirksomheten:

Enhet for mage-tarm sykdommer er en del av medisinsk klinikk, STHF, Skien. Vi har sentralsykehusfunksjon for 170.000 og lokalsykehusfunksjon for 120.000 innbyggere. Seksjonen dekker hele spekteret av lidelser innenfor feltet fordøyelsessykdommer og består av følgende deler:

1) **Sengepost.** Sengeposten disponerer 12 senger. utfordringer. Sengeposten er hovedsakelig bemannet med to LIS (LIS 2 eller LIS 3/fordøyelsessykdommer) og en overlege til supervisjon halvparten av dagen. Det gjennomføres en felles previsitt og i etterkant en visitt der overlege superviserer hver LIS annen hver dag.

2) Poliklinikk for fordøyelsessykdommer med endoskopienhet.

Poliklinikken hadde 7600 konsultasjoner i 2018, og ved over halvparten ble det utført minst en prosedyre. Det ble utført ca. 2700 gastroskopier, 2200 koloskopier, 240 sigmoidoskopier, 60 endoskopiske ultralydundersøkelser og 140 ERCP. 95% av ERCP er terapeutiske inngrep. Poliklinikken har 4 endoskopirom, samt en ERCP-lab som benyttes i samarbeid med røntgenavdelingen. Utover det finnes det 2 konsultasjonsrom, den ene av disse brukes også til funksjonsundersøkelser (pH-metri/manometri). Et av konsultasjonsrommene er utstyrt med ultralydapparat til diagnostisk abdominal ultralyd.

Vi startet opp med sykepleierdrevet poliklinikk for pasienter med inflammatoriske tarmsykdommer i 2016. Sykepleieren driver en infusjonspoliklinikk (biologisk behandling o annet) i samarbeid med en av en av poliklinikklegene. I tillegg har vi en egen forskningssykepleier i 50% stilling med egne konsultasjoner.

3) **Intensivmedisin.** I den grad våre pasienter trenger å ligge på intensivavdelingen, har gastroenterologene ansvaret for disse i samarbeid med anestesilegene og event. medisinsk LIS. Dette er ofte pasienter med alvorlige tilstander som gastrointestinale blødninger, leversykdommer med leversvikt og infeksjoner av gallegangssystemet. Hovedansvar for akutt pankreatitt har gastrokirurgene i samarbeid med anestesileger og gastromedisinere.

4) **Avdelingen har en endoskopisimulator (Symbionix) som er tilgjengelig på et felles gastrokirurgisk/gastromedisinsk prosedyresimulasjonsrom.** Simulatoren brukes som første skritt i opplæring av endoskopører. Det er programvare for gastro- og coloskopi inklusive terapiøvelser tilgjengelig.

5) Et bibliotek med tilgang til et stort utvalg av tidsskrifter er tilgjengelig og bemannet med to bibliotekarer som er behjelpelig med opplæring i litteratursøk og bestilling av litteratur som ikke sykehuset har abonnement på.

Organisering av utdanningsløpet

Organiseringen av utdanningsløpet skal legge til rette for at alle utdanningskandidater kan tilegne seg ferdigheter som dekker alle læringsmål for fordøyelsessykdommer unntatt 2 læringsmål som dekkes i forbindelse med en rotasjon til OUS. Kandidatene skal ha sin opplæring både på sengeposten, på poliklinikken, på intensivavdelingen når våre pasienter er lagt inn der. Det sørges for at kandidatene får tilstrekkelig tid med supervisjon på disse læringsarenaene. Utover det skal alle kandidater rotere et halvt år til OUS (gjærne ved slutten av utdanningen) for å få dekket de læringsmålene som ikke kan dekkes fullstendig her.

En av overlegene er medlem av et felles utdanningsutvalg for medisinsk klinikk og representerer her fagområdet fordøyelsessykdommer. Overlegegruppen i enhet for fordøyelsessykdommer fungerer som supervisorer for kandidaten. Kandidatens veileder har hovedansvar for å sørge for og overvåke kandidatens progresjon.

Praktiske ferdigheter som for eksempel endoskopiske prosedyrer eller ultralydferdigheter læres under supervisjon med erfaren overlege så lenge til ferdigheten kan dette selvstendig. Det legges utover det til rette for teoretisk undervisning i regelmessig internundervisning og gjennom eksterne kurs. Læring av praktisk pasienthåndtering skjer under supervisjon både på sengepost og poliklinikken.

Standardløp:

1. år: Læring av endoskopiske ferdigheter, start med gastroskopi, senere koloskopi, diagnostiske prosedyrer først, så terapeutiske prosedyrer. I etterkant andre prosedyrer som ultralyd, manometri etc. Samtidig postarbeid under supervisjon.
2. år: Konsolidering av praktiske ferdigheter med supervisjon ved behov. Poliklinisk virksomhet under supervisjon og avhengig av oppnådde læringsmål selvstendig.
3. år: Så langt som mulig selvstendig arbeid på sengepost, poliklinikk og endoskopisk lab. med gradert supervisjon eller tilkallingsmulighet av supervisor. Rotasjon til OUS i 6 måneder til dekking av to læringsmål som kan ikke dekkes i sin helhet hos oss.

Under hele utdanningsperioden vil det foregå teoretisk undervisning på 1,5 timer per uke og i tillegg eksterne kurs med mål om forbedring av teoretiske ferdigheter. Kandidaten får også 1 fordypningsdag annen hver uke til selvstudium eller fordypning av praktiske ferdigheter.

Tilrettelegging av læringsaktiviteter og supervisjon

En utdanningskandidat skal i utgangspunktet lære nye læringsmål og ferdigheter under supervisjon av erfaren lege. Alle spesialister kommer til å fungere som supervisorer og alle ferdigheter og kunnskaper skal innøves under supervisjon til et evalueringsråd bestående av avdelingens spesialister som utøver supervisjon og veilederen vurderer at læringsmålene er oppnådd.

Evalueringsrådet skal møtes 4 ganger per år og ved behov. Veilederen skal ha møter med kandidaten en gang per måned og i tillegg ved behov. Vedkommende har en viktig rolle under evaluering av kandidaten, men spesielt også for tilrettelegging av læringsaktiviteter og fokussering på aktiviteter som er spesielt viktig for kandidaten. I denne sammenhengen er

veilederen et bindeledd til enhetsledelsen med spesielt ansvar for at kandidatens daglige aktivitet er egnet til å oppnå læringsmålene. Utover det skal avdelingsledelsen legge til rette for at arbeidsplanene muliggjør at kandidatens aktiviteter kan foregå under supervisjon så lenge evalueringsrådet og veilederen ser nødvendighet for det.

Faglig forsvarlige rammer og kvalitet

Legebemanningen: seksjonen har 8 overlegerstillinger. 3 av overlegene har doktorgrad. Fire av overlegene har kompetanse på konvensjonell abdominal ultralyd, vi har et ultralydapparat fast på poliklinikken. 2 overleger har kompetanse for selvstendig EUS. Det tilstrebes at alle B-gren-kandidater får anledning til å opparbeide seg grunnferdigheter i ultralyd av abdominale organer. 3 av overlegene har kompetanse på ERCP. Volumet for ERCP og EUS er ikke høyt nok til at det er naturlig at flere skal drive med disse høyspesialiserte prosedyrene.

Følgende aktiviteter tilbys på avdelingen: Øvre og nedre endoskopi med et bredt spektrum av terapeutiske inngrep, polypektomier, dilatasjoner, stenting, blødningsbehandling med ulike modaliteter etc. ERCP gjennomføres med sten fjerning, dilatasjoner, stenting. Det tilbys high resolution manometri og pH-metri, kapselenteroskopi, EUS. Vi har en stor poliklinikk for IBD pasienter, leversykdommer, funksjonelle mage-tarm sykdommer.

Akademisk kompetanse og forskningsaktivitet

Avdelingens forskningsaktivitet har vært høy i mange år med regelmessige publikasjoner med avdelingens leger som hoved- eller medforfatter. En litteraturliste med forfattere fra avdelingen gjennom de siste 5 år vedlegges. I løpet av de siste 20 årene har 5 av avdelingens leger disputert, de to siste som arbeider fortsatt i avdelingen, i 2017. Et nytt doktorgradsprosjekt starter september 2019 med en av enhetens LIS som kandidat og en av enhetens overleger som hovedveileder.

Utdanningskandidaten blir oppfordret til og støttet i vitenskapelig arbeid. Vi har tett samarbeid med sykehusets forskningsavdeling. Vi er i et felles forskningsmiljø med IBSEN gruppen i forbindelse med forskning rundt inflammatoriske tarmsykdommer.

Internundervisning

Undervisningsopplegget har fortsatt etter tidligere plan. En temaoversikt som dekker relevante tema innen gastroenterologi skal gjennomgås i løpet av 2-3 år for å ivareta alle vesentlige områder i faget. Siste del av undervisningsbolken ble avsluttet desember 2017 etter en sluttevaluering. Alle LIS og spesialister har deltatt i undervisningen untatt ved ferie, sykdom eller vaktrelatert fri.

- Felles undervisningsmøte på 1 time hver mandag for gastromedisinere, hvor gastrokirurger også er invitert og av og til bidrar med foredrag. Fra 1.1.2019 har læringsmålene for spesialitet fordøyelsessykdommer bestemt temaet av foredragene. Alle avdelingens leger deltar med å legge fram foredrag. Alle læringsmålene blir dekket i løpet av 2 år. Når alle læringsmålene er behandlet starter samme turnus igjen med aktualiserte foredrag. Listen over temaer fra 1.1.19 vedlegges (den er ikke komplett enda for tiden som kommer).
- Felles undervisningsmøte med med. klinikk tirsdag, onsdag, torsdag hver uke (30min)
- 15 minutter intern undervisning gastroenterologi hver tirsdag og torsdag morgen, presentasjon av dagens artikkel

- heldagsundervisning for alle B-gren kandidater i Helse Sør Øst i rotasjon på alle sykehus (to ganger per år)
- Månedlig regionsmøte for gastrokirurger og gastromedisinere i form av en videokonferanse (Nettmøte gastro). De fleste sykehus i Helse Sør-Øst deltar under ledelse av Ullevål sykehus. Møtet varer 1 time og det legges opp til to gastromedisinske/-kirurgiske foredrag med diskusjon.
- Det er lagt inn 4 timer fordypning per uke for B-gren kandidatene i timeplanen.
- I tillegg oppfordres alle til å bli med på det felles ukentlige forskningsmøtet hver fredag 30 minutter.

Samarbeid med andre avdelinger/Annet

Vi har et meget nært samarbeid med gastrokirurgisk avdeling, avdeling for patologi, radiologi, onkologi og Psykosomatisk Institutt, Skien. Utdanningskandidatene oppfordres til å lære seg orienterende ultralyd abdomen.